

Eseu despre tema iubiri reflectata intr-un text poetic studiat

Scrie un eseu de 2- 3 pagini, despre tema iubirii, reflectata intr-un text poetic studiat/ in texte poetice studiate din opera eminesciana, pornind de la ideile exprimate in urmatoarea afirmatie: "Pentru Eminescu iubirea este leagan de gingasii erotice, o necesitate spirituala de a trai viata spetei cu toate deliciile de ordin sufletesc, superior. [...] El este un idealist, nici vorba, un om cu maini intinse spre fantasma femeii desavarsite, pe care n-o va gasi niciodata, pentru ca dragostea este cautare, insa idealitatea lui nu e simbol cu aripi, ci o aparitie concreta si tangibila..." (George Calinescu, Viata lui Mihai Eminescu)

Tema iubirii este o constanta in poezia eminesciana si se asociaza cu o gama larga de sentimente, ilustrand o perspectiva originala asupra acestui sentiment. Erosul eminescian oscileaza intre spiritualizare si pasiune. Sentimentul erotic este ilustrat in mai multe ipostaze: legat de dorul folcloric (T.Vianu); in legatura cu natura in devenire" si cu intrupari feminine (Edgar Papu); in legatura cu peisajul micro si macro cosmic, care ocroteste iubirea (G.Calinescu). Sunt exprimate sentimente legate de suferinta iubirii pierdute (si daca, Lacul, Floare albastra), de dragoste fara speranta (Daca iubesti fara sa speri, De cate ori iubito). Rareori, dragostea aduce implinirea (De ce te temi).

Femeia este serafica, "femeia-inger", aducand implinirea, fericirea asteptata (Sara pe deal, Dorinta, Floare albastra) sau demonica, titanica, provocatoare de suferinta (Scrisoarea V). Starile specifice sentimentului erotic sunt de "voluptate si durere", "farmec dureros", dor (emotie complexa, in care "durerea pierderii" se complica cu fericirea generata de o iubire trecuta sau proiectata in viitor).

O alta sintagma caracteristica este aceea de "dulce jele", care imbina durerea si voluptatea romanticilor cu dorinta de dezmarginire: "si cand inima ne creste/ De un dor, de-o dulce jele..."

Iubitul isi cheama iubita (sau iubirea) intr-un peisaj ocrotitor, intim (Lacul, Dorinta) sau iubita isi asteapta iubitul (Sara pe deal); visul de fericire copleseste realitatea, asigurand eternitatea sentimentului (Departate sunt de tine..., Atat de frageda). Starea generala este elegiaca, pornind de la puterea de iluzionare, in perioada de tinerețe, si ajungand la ideea ca iubirea este un mijloc viclean al naturii care ne inconjoara cu iluzii, in perioada de maturitate; influenta filozofiei schopenhauriene conduce la satira (Scrisoarea V).Iubita este calda, luminoasa, sagalnica (De-as avea, O calarire in zori, Povestea teiului), in lirica de tinerețe si statuara, rece (Amorul unei marmure), in lirica de maturitate. Poezia eminesciana dezvolta un eros reflexiv (sentimentul este dublat de un substrat filozofic), inspirat de mituri (Floare albastra, Lacul, Sonete).

Luceafarul este unul dintre cele mai ample poeme eminesciene care dezvolta tema romantica a conditiei geniului intr-o societate incapabila sa-l inteleaga si sa-l accepte. Conditia omului de geniu apare in relatie cu tema iubirii, care accentueaza izolarea si imposibilitatea de a gasi implinirea sufleteasca a omului superior. Titlul evidentiaza simbolul central al poemului geniul care apare intr-

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

o ipostaza semnificativa pentru omul superior astrul singuratic si stralucitor, unic.

Primul tablou se deschide cu o perspectiva mitica, atemporală, formula folosita, specifica basmelor prin raportarea la timpul primordial, al genezelor: "A fost odata ca-n povesti,/ a fost ca niciodata/ Din rude mari, imparatesti,/ O prea frumoasa fata". Cadrul initial in care apare fata de imparat este specific romantic.

Izolarea si singuratatea accentueaza predispozitia la reverie. in vis, frumoasa fata de imparat se indragosteste de Luceafar, a carui prezenta o invoca printr-o formula incantatorie: "Coboara-n jos, luceafar bland,/ Alunecand pe-o raza,/ Patrunde-n casa si in gand/ si viata-mi lumineaza!" Invocatia fetei are drept consecinta intruparea astrului. Prima ipostaza in care apare astrul in visul fetei este aceea angelica, sinteza contrariilor mare si cer: "Parea un tanar voievod/ Cu par de aur moale,/ Un vanat giulgi se-ncheie nod/ Pe umerele goale". Fetei i se ofera stapanirea imparatiei marii, dar ea refuza sa-l urmeze. A doua invocatie este urmata de intruparea in ipostaza demonica, sinteza a contrariilor soare si noapte:

"Pe negre vitele-i de par/ Coroana-i arde pare,/ Venea plutind in adevar/ Scaldat in foc de soare." Fetei i se ofera stapanirea cerului, dar oferta este refuzata si de aceasta data, Luceafarul cerandu-i-se intruparea in conditia de pamantean.

Al doilea tablou, concentrat in plan terestru, dezvolta tema romantica a iubirii idilice dintre doi pamanteni Catalin si Catalina fata de imparat dobandind acum un nume individualizator, care o apropie de conditia umana. Ea isi pierde unicitatea, devenind un dublu pamantean al unui muritor banal, "un paj ce poarta pas cu pas/ A-mparatesii rochii". Idila se desfasoara in termenii terestruului, cei doi alcatuiesc un cuplu compatibil, care aminteste de lirica eminesciana de tinerețe.

Tabloul al treilea asociaza motivului calatoriei interstelare, ilustrata in zborul Luceafarului catre Demiurg, motivul perisabilitatii fiintei umane "Ei numai doar dureaza-n vant/ Deserte idealuri". Motive romantice dezvoltate in acest tablou sunt conditia geniului, antiteza om comun/ om superior (preluata din filozofia lui Schopenhauer).

Ultimul tablou propune un nou dialog cosmic terestru. Iubirea terestra, simbolizata prin cuplul Catalin Catalina, se implineste intr-un cadru romantic specific "Sub sirul lung de mandri tei/ sedeau doi tineri singuri". Luceafarul ramane in sfera proprie, dincolo de marginirea umana, care nu poate sa-si depaseasca limitele si nu se poate realiza in afara spatiului propriu: "Traind in cercul vostru stramt/ Norocul va petrece/ Ci eu in lumea mea ma simt/ Nemuritor si rece". Planului terestru i se asociaza motivul teiului, simbolizand dragostea implinita dintre Catalina si Catalin, motivul codrului, motivul fortuna labilis (soarta schimbatoare). Planului cosmic i se asociaza motivul singuratatii, statornicia care scapa determinarilor destinului uman, nemarginirea.

Conditia geniului "nemuritor si rece" dobandeste conotatii tragice in acest poem al unei iubiri imposibile si al singuratatii absolute a celui condamnat la nemurire, dar si la singuratate, ilustrand, simbolic, ideea ca "iubirea este leagan de gingasii erotice, o necesitate spirituala de a trai viata spetei cu toate deliciile de ordin sufletesc, superior" (George Calinescu, Viata lui Mihai Emiensu),

fara ca acest sentiment sa fie posibil in raport cu protagonistul.

Daca Luceafarul exprima ideea singuratatii geniului incapabil sa se incadreze intr-o lume a sentimentelor specifice conditiei umane limitate, Floare albastra e un poem al unei iubiri perfecte tocmai prin amintirea pe care o lasa indragostitilor. Iubirea se asociaza in acest poem cu melancolia apasatoare a pierderii acestui sentiment, care subliniaza tragismul conditiei umane.

Poezia dezvolta tema iubirii, fiind structurata pe doua planuri temporale, concretizate intr-un lung monolog al iubitei, la prezent, si intr-un comentariu scurt, concluziv, al iubitului, la trecut. O pozitie spatiala ii desparte pe indragostiti chiar in planul prezentului. In monologul sau, fata incearca sa-l convinga pe tanar sa renunte la cautarile sale intreprinse "in departare" ("Nu cata in departare/ Fericirea ta, iubite!"), iar eroul, referindu-se la planul in care il chemase "floare albastra", il desemneaza prin sintagma "in lume" ("Totusi ... este trist in lume !") (Zoe Dumitrescu Busulenga). Prima parte a monologului iubitei (primele trei strofe) sugereaza, pe un ton familiar, sagalnic (asemanator cu acela al chemarii adresate de Catalin fetei de-mparat, in Luceafarul), universul cautarilor tanarului insetat de absolut. Sintagmele desemneaza o lume a ideilor abstracte: "Iar te-ai cufundat in stele / si in nori si-n ceruri nalte". Strofa a doua se sprijina pe o ampla enumeratie: "in zadar rauri in soare/ Gramadesti-n a ta gandire/ si campile asire/si intunecata mare". Prezenta soarelui cosmicizeaza planul de referinta si sugereaza cea mai inalta treapta de cunoastere la care poate aspira indragostitul.

Primele trei strofe traduc, printr-un ton reprobativ, familiar, universul iubitului, in antiteza cu acela al iubitei, prezentat in a doua parte a monologului fetei. Monologul este intrerupt de comentariul retrospectiv al iubitului: "Astfel zise mititica/ Dulce netezindu-mi parul./ Ah! ea spuse adevarul;/ Eu am ras, n-am zis nimica". Primele doua versuri ale catrenului perpetueaza tonul familiar si gingas din strofele anterioare, prin diminutivul "mititica" si inversiunea "Dulce netezindu-mi parul".

Exclamatia din versul al treilea introduce o alta nota afectiva, grava, anticipand sfarsitul. Tristetea, singuratatea si dezamagirea sunt sugerate si de atitudinea adoptata de acela caruia i-a fost adresata invitatia la fericire: ras sceptic si tacere.

Partea a doua a monologului iubitei cuprinde invitatia la iubire, care se implineste intr-un cadru tipic eminescian (chemarea si cadrul natural sunt asemanatoare cu acelea din Dorinta, Lacul, Povestea codrului): "Hai in codrul cu verdeata,/ Unde isvoare plang in vale/ Stanca sta sa se pravale/ in prapastia mareata...".

Gratioasa si sagalnica, iubita fagaduieste fericirea, implinirea, ca si Catalin, in Luceafarul. Ca in alte poezii de tinerete, poetul utilizeaza timpul viitor ca o proiectare a implinirii mai tarzii ("Vom sedea in foi de mure", "si mi-i spune-atunci povesti", "Voi cerca de ma iubesti", "Voi fi rosie ca marul", "Mi-oi desface de-aur parul", "Mi-i tineea de subsuoara", "Te-oi tineea de dupa gat", "Ne-om da sarutari pe cale"), din imposibilitatea implinirii intr-un moment apropiat. Procedeu este utilizat si in Luceafarul: "Caci amandoi vom fi cuminti/ Vom fi voiosi si teferi,/ Vei pierde dorul de parinti/ si visul de luceferi". Cadrul natural este ocrotitor, reunind solemnul (sugerat de epitetul "prapastia

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

mareata") si familiarul ("bolta cea senina", "trestia cea lina", "foi de mure").

Iubita eminesciana din *Floare albastra* intruneste caracteristici ideale. Autoportretul este simplu si sugestiv, alcatuit dintr-o comparatie si dintr-un epitet cromatic care subliniaza caracterul angelic al iubitei: "si de-a soarelui caldura/ Voi fi rosie ca marul,/ Mi-oi desface de-aur parul/ Sa-ti astup cu dansul gura".

Momentele intalnirii sunt prezentate detaliat, scurgerea timpului este sugerata de motivul inserarii si de motivul lunii. Punctul culminant al idilei este atins in momentul inserarii. Parasirea spatiului ocrotitor din "ochi de padure" se asociaza cu parcurgerea drumului catre satul situat "in vale": "Cand prin crengi s-a fi ivit/ Luna-n noaptea cea de vara,/ Mi-i tinea de subsuoara,/ Te-oi tinea de dupa gat.// Pe carare-n bolti de frunze,/ Apucand spre sat in vale,/ Ne-om da sarutari pe cale,/ Dulci ca florile ascunse". Parasirea spatiului izolat, din padure anticipeaza finalul tragic al iubirii. Promisiunea implinirii iubirii in viitor este transferata brusc, in prezent; intreruperea monologului fetei cu o strofa in care predomina verbele la prezent sugereaza o confuzie intre doua planuri temporale. Prins de jocul iubitei, de amintirea promisiunii de fericire, indragostitul eminescian din acest text investeste realitatea cu attributele idealului. Cele doua inversiuni din finalul strofei, precedate de doua constructii cu valoare de superlativ subliniaza caracterul ideal al intalnirii: "inc-o gura si dispare .../ Ca un stalp eu stam in luna!/ Ce frumoasa, ce nebuna/ E albastra-mi, dulce floare!". Folosirea verbelor la trecut, tonul grav, melancolic, reluarea epitetului dulce" asociat, in ultima strofa, cu minune", sugereaza moartea iubitei sau, prin extensie, a iubirii. Adjectivul pronominal "noastra" sugereaza asumarea unei anumite viziuni despre lume si fericire: "si te-ai dus, dulce minune,/ si-a murit iubirea noastra .../ Floare-albastra! Floare-albastra!/ Totusi ... este trist in lume!". Repetitia din versul al treilea subliniaza regretul profund dupa disparuta "minune", dupa posibila fericire, refuzata candva si pierduta pentru totdeauna.

Sfasiat de dorinta de a fi fericit, omul aspira in permanenta spre desavarsire, "cu maini intinse spre fantasma femeii desavarsite, pe care n-o va gasi niciodata, pentru ca dragostea este cautare, insa idealitatea lui nu e simbol cu aripi, ci o aparitie concreta si tangibila..." (George Calinescu, *Viata lui Mihai Eminescu*), adica o imagine supusa efemeritatii si mortii.

Iubirea, ca sentiment plinar, poate substitui orice alt sentiment, asigurand implinirea. Disparitia iubirii insa pustieste si determina mutilarea spirituala definitiva. Reluarea preocuparilor obisnuite, abstracte, nu mai e posibila.

incercarea de transcendere a conditiei umane este evidenta in *Floare albastra*, asa cum incercarea de transcendere a conditiei divine este evidenta in *Luceafarul*. Entitati separate prin legi implacabile, nici indragostitul nici Hyperion nu vor reusi sa depaseasca limitele. incercarea de a se umaniza prin iubire a zeului este similara cu incercarea de a se eterniza a omului prin aspiratia la etern. Implacabilul destin impune ambilor renuntarea. Ceea ce ramane este amintirea experientei sau a incercarii. Atitudinea pesimista din *Floare albastra* prefigureaza raceala, detasarea, din *Luceafarul*, la fel cum primele strofe ale poeziei construite pe metafora mortii, anticipeaza finalul

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

tragic al acesteia.